

หลักกฎหมายควรรู้

รถหลวง ไม่ใช่รถส่วนตัว คิดก่อนนำไปใช้นะ

ในปัจจุบันนี้ การนำรถส่วนกลางนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน นับเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งสำหรับข้าราชการ ส่วนราชการจะต้องสอดส่องดูแลการใช้รถส่วนกลาง ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ โดยให้ใช้ในราชการเท่านั้น หากนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน ก็อาจต้องถูกดำเนินคดีได้ พี่วินัยจึงขอแนะนำเสนอเรื่องรถส่วนกลาง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและไม่ควรถูกมองข้ามอย่างเด็ดขาด กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอยู่ด้วยกัน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ปัจจุบันแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๔๕) ซึ่งรถราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มีทั้งสิ้น ๕ ประเภท ดังนี้

๑) **รถประจำตำแหน่ง** หมายถึง รถยนต์ที่ทางราชการจัดให้แก่ข้าราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

๒) **รถส่วนกลาง** หมายถึง รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ

๓) **รถรับรอง** หมายถึง รถยนต์ที่จัดไว้เป็นพาหนะรับรองชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นแขกของทางราชการ ส่วนราชการในต่างประเทศที่ไม่มีรถรับรองให้หมายความรวมถึงรถประจำตำแหน่งเมื่อใช้เป็นพาหนะรับรองคนไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นแขกของทางราชการเฉพาะคราวนั้นด้วย

๔) **รถรับรองประจำจังหวัด** หมายถึง รถยนต์ที่จังหวัดจัดไว้เพื่อเข้าร่วมขบวนหรือเป็นพาหนะรับรองบุคคลสำคัญ

๕) **รถอารักขา** หมายถึง รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยพระบรมวงศานุวงศ์จัดไว้ใช้เป็นพาหนะเพื่อการนั้น

แต่รถราชการที่มีความสำคัญต่อทุกหน่วยงานและเกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติงาน และมีคดีขึ้นสู่ศาลปกครองเป็นจำนวนมาก คือ รถประจำตำแหน่งและรถส่วนกลาง

๒. ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยการใช้ และการควบคุมรถราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ปัจจุบันแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓) หลักการสำคัญตามระเบียบกรมพัฒนาที่ดินฯ มีดังนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์ของการใช้รถส่วนกลาง (ข้อ ๑๐)

- รถส่วนกลาง ให้ใช้หรือให้ยืมเพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของกรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของกรม และเพื่อกิจการที่เป็นประโยชน์เกี่ยวเนื่องกับราชการ งานกุศลสาธารณะ งานสาธารณประโยชน์ งานสวัสดิการในกิจการเฉพาะคราวของเจ้าหน้าที่กรม

๒.๒ กำหนดเวลาใช้รถส่วนกลาง (ข้อ ๑๑)

- การใช้รถส่วนกลาง ในวันปฏิบัติราชการตามปกติ คือ ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. ถึง ๒๐.๐๐ น. หากมีความจำเป็นจะต้องใช้รถส่วนกลาง ก่อนหรือหลังกำหนดเวลาดังกล่าว หรือในวันหยุดราชการ ให้ผู้ขออนุญาตใช้รถรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ วันทำการ พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาตใช้รถให้ชัดเจนด้วย

๒.๓ ข้อห้ามใช้รถ (ข้อ ๑๒)

- ห้ามใช้รถส่วนราชการในเวลา หรือสถานที่ซึ่งเสี่ยงอันตราย เช่น เวลาฝนตกหนัก หมอกลงจัดทัศนวิสัยเลวร้าย หรือสูงชันมาก เป็นต้น เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

๒.๔ ผู้ขออนุญาตใช้รถ (ข้อ ๑๓)

- การขออนุญาตใช้รถส่วนกลางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ บุคคลที่ขอใช้รถได้ คือ

๑) ข้าราชการ

๒) พนักงานราชการ หรือ

๓) ลูกจ้างประจำ

- ส่วนกรณีการใช้รถส่วนกลางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในต่างจังหวัด บุคคลที่ขอใช้รถได้ คือ

๑) ข้าราชการ หรือ

๒) พนักงานราชการ

โดยให้หัวหน้าหน่วยงาน เป็นผู้อนุญาตการใช้รถส่วนกลางทุกครั้ง

๒.๕ โทษ (ข้อ ๓๖)

- หากผู้ใดกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการของกรม หรือฝ่าฝืนไม่ทำตามระเบียบ หรือกระทำการโดยมีเจตนาทุจริต หรือปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ ทำให้เกิดความเสียหายแก่กรมหรือบุคคลอื่น ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา รวมทั้งจะต้องถูกดำเนินการทางวินัย และความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ด้วย

ตัวอย่างเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อย เช่น ข้าราชการซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งที่ราชการจัดรถประจำตำแหน่งให้ ได้นำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เสมือนเป็นรถประจำตำแหน่งและเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากทางราชการ

สรุป ราชการต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นสำคัญ เปรียบได้กับกรณีที่ข้าราชการใช้เครื่องใช้สำนักงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลงานตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ

อุทาหรณ์ควรฟัง

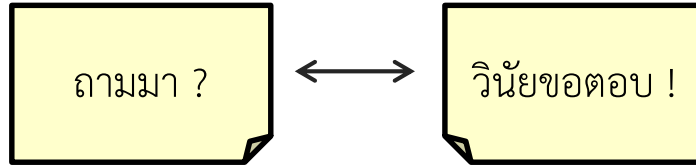
นำรถหลวงไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว มีแต่ผิดกับผิด !

หลายท่านคงจะได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายกันไปแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้ แต่ก็คงอาจจะยังมีคำถามเกิดขึ้นในใจว่า “แล้วกรณีตัวอย่างที่เคยถูกพิจารณาโทษทางวินัยนั้นมีหรือไม่ ?” จุลสารข่าววินัยฯ ฉบับนี้จึงขอนำเสนออุทาหรณ์จากแนวทางการลงโทษทางวินัยของ อ.ก.พ. กระทรวงหนึ่งมาเล่าสู่กันฟังค่ะ

อุทาหรณ์นี้เหตุเกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยหัวหน้าส่วนราชการนำรถส่วนกลางไปใช้ปฏิบัติภารกิจส่วนตัวเพื่อร่วมงานสวดอภิธรรมศพและงานมงคลสมรส โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ขออนุญาตใช้รถส่วนกลางคันดังกล่าวแทนโดยหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้อนุญาตซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าหัวหน้าส่วนราชการได้ใช้รถส่วนกลางเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ตามที่กล่าวอ้างแต่กลับนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้น การที่หัวหน้าส่วนราชการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้ใช้รถส่วนกลางตามระเบียบของทางราชการได้อนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้รถส่วนกลางทั้งที่ได้มีการไปปฏิบัติราชการจริง แต่มีเจตนานำรถยนต์ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวมาตั้งแต่แรก ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตเป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ (๒) และมาตรา ๘๕ (๑) (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการรายดังกล่าว ได้รับโทษทางวินัยไล่ออกจากราชการ

ดังนั้น การขออนุญาตใช้รถยนต์ราชการจึงจำเป็นที่จะต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริง และเป็นไปตามระเบียบฯ ของทางราชการ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาในภายหลังซึ่งอาจลุ่่มเสี่ยงเป็นความผิดวินัยอีกด้วย

รถหลวงเกิดอุบัติเหตุหรือได้รับความเสียหาย เราควรดำเนินการอย่างไร ?

น้องดินดี สวัสดีค่ะพี่วินัย หนูรับราชการอยู่ส่วนกลาง กรมพัฒนาที่ดิน ตอนนี้มีราชการที่จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นผู้ขอใช้รถส่วนกลาง โดยมีนายนัดเป็นพนักงานขับรถยนต์ ต่อมารถยนต์คันดังกล่าวได้ประสบอุบัติเหตุชนท้ายกับคู่อริ เจ้าหน้าที่กรมไม่มีใครได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตแต่อย่างใด เหตุเกิดที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ หนูควรจะดำเนินการอย่างไรดีคะ

พี่วินัย สวัสดีครับน้องดินดี เมื่อรถส่วนกลางประสบอุบัติเหตุหรือมีความเสียหาย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้ครับ

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ระเบียบกรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยการใช้และการควบคุมรถราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยควรปฏิบัติดังนี้

๑) เมื่อรถส่วนกลางเกิดอุบัติเหตุ ให้พนักงานขับรถยนต์ หรือผู้ขออนุญาตใช้รถ โทรศัพท์แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที

๒) ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ และถ่ายภาพรถส่วนกลางที่เสียหายไว้ทุกด้าน ให้เห็นเลขทะเบียนให้ชัดเจน หลักฐานที่เห็นว่ามีผลสำคัญ และแจ้งความที่สถานีตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ เพื่อลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

๓) เมื่อกลับถึงกรมให้รีบทำบันทึกข้อความรายงานความเสียหายต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินทราบ

๔) รายงานอุบัติเหตุตามแบบที่ ๖ ควรบอกเล่าเหตุการณ์ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น หนังสือขอเดินทางไปราชการ ใบขออนุญาตใช้รถส่วนกลาง ภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายจุดที่เสียหายของรถส่วนกลาง และรูปถ่ายรถทั้งคันที่สามารถมองเห็นทะเบียนรถได้ชัดเจน บันทึกการแจ้งความร้องทุกข์ ใบเสร็จค่าซ่อมแซมในกรณีนำรถไปซ่อม

อ้างอิง/ที่มา

๑. หลักกฎหมายควรรู้

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรพระราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓. (๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๐๓ หน้า ๓-๑๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรพระราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐. (๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๐). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๓๖ หน้า ๓๖๐-๓๖๓
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรพระราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕. (๒๓ กันยายน ๒๕๓๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๐๐ หน้า ๒๙-๓๔
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรพระราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕. (๒ ธันวาคม ๒๕๔๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๑๑๘ ง หน้า ๘-๑๑
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๙). ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยการใช้ และการควบคุม รพระราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙.

http://fid101.ddd.go.th/Portals/0/xBlog/uploads/2020/4/13/MAN05_1_1_2.pdf

๒. อุทาหรณ์ควรฟัง

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕ มกราคม ๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๒ ก หน้า ๑-๕๑.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (ม.ป.ป.).แนวทางการลงโทษทางวินัย ของ อ.ก.พ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. https://www.opsmoac.go.th/hr-hr_moral-files-431091791792

๓. ถ้ามมา ? วินัยขอตอบ !

- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๙). ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยการใช้ และการควบคุม รพระราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ (รายงานอุบัติเหตุตามแบบ ๖).
- http://fid101.ddd.go.th/Portals/0/xBlog/uploads/2020/4/13/MAN05_1_1_2-6.doc